КОМИСИЯ НА ЕВРОПЕЙСКИТЕ ОБЩНОСТИ

Брюксел, 3.4.2007
COM(2007) 165 окончателен

СЪОБЩЕНИЕ НА КОМИСИЯТА ДО ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ И СЪВЕТА

- Усъвършенстване на патентната система в Европа -

1. ВЪВЕДЕНИЕ

Ключов елемент на обновената Лисабонска стратегия за растеж и заетост е подобряването на подхода към правата върху интелектуалната собственост (ПИС) в Европа, тъй като правата върху интелектуалната собственост, и по-специално патентите, са свързани с иновациите, които на свой ред са елемент с важен принос за конкурентоспособността.

Патентите са движеща сила в подкрепа на иновациите, растежа и конкурентоспособността. Едно неотдавнашно проучване на Комисията за стойността на патентите[1], което се основаваше на анкета сред 10 000 изобретатели в осем държави-членки[2], оцени *inter alia* паричната стойност на патентите, тяхното икономическо и социално въздействие, лицензирането на патенти, използването им за създаване на нови фирми и взаимоотношенията между патентите, научноизследователската и развойна дейност и иновациите. Независимо от различията между държавите-членки и промишлените отрасли, общата „патентна премия“[3] за разглежданите държави-членки възлиза на 1% от националния БВП за периода 1994—1996 г. и достига 1,16% от БВП през периода 2000—2002 г.

Нещо повече, предполага се, че съществува взаимна връзка между използването на правата върху интелектуална собственост и добрите резултати от иновациите. Според това допускане, страните с високи резултати от иновациите обикновено се характеризират с високо ниво на патентоване и използване на други права, например права върху дизайн и търговски марки.[4] Тази взаимна връзка се потвърждава и на отраслово равнище, като в отраслите, в които са издадени повече патенти, се появяват повече иновации.

Единният патентен пазар още не е завършен. Европа все още не е в състояние да създаде единствен и достъпен патент за цялата Общност, независимо от многократните призиви на държавни глави и правителствени ръководители. Паралелните усилия, полагани на равнището на междуправителствените отношения, насочени към подобряване на съществуващата европейска патентна система под егидата на Европейската патентна организация (ЕПО), също бяха забавени.

Единният, но фрагментиран патентен пазар има сериозни последствия за конкурентоспособността на Европа с оглед на предизвикателствата от САЩ, Япония и новопоявяващите се икономически сили, като Китай. ЕС изостава от САЩ и Япония по отношение на патентната активност. Дори и в Европа САЩ и Япония патентоват повече от ЕС: в ЕПО 137 патента на един милион души население са от ЕС в сравнение със 143 патента от САЩ и 174 от Япония. Липсата на критична патентна маса в национален мащаб означава по-малко патенти, едновременно регистрирани в САЩ, ЕС, и Япония, или така наречените триадни патенти. И докато Европа има 33 триадни патента на един милион души население, САЩ имат 48, а Япония — 102. Така САЩ и

1 Gambardellea et al., Проучване на патенти: "Колко струват всъщност патентите? – стойността на патентите за икономиката и обществото в наши дни", достъпно на адрес http://ec.europa.eu/internal_market/indprop/docs/patent/studies/final_report_lot2_en.pdf

2 Дания, Франция, Германия, Унгария, Италия, Нидерландия, Испания и Обединеното кралство.

3 "Патентната премия" е стойността на патентованото изобретение без стойността на изобретението, ако изобретателят не е имал патент за него.

4 За взаимната връзка между интелектуалната собственост и иновациите, виж приложение III.

Япония имат съответно 45% и 209% повече триадни патента отколкото ЕС.[5] Този факт е особено тревожен, защото триадните патенти са най-ценни и се считат за най-добър патентен индикатор за иновация.[6]

Последните проучвания показаха също, че един европейски патент, издаден за 13 държави, е около 11 пъти по-скъп в сравнение с патент от САЩ и 13 пъти по-скъп от японски патент, ако се вземат предвид разходите за обработка и превод. С оглед на общите разходи за 20-годишна защита европейските патенти са почти девет пъти по-скъпи от японските и американските патенти. Ако анализът се фокусира върху патентните претенции, разликата в разходите се увеличава още повече.[7]

Комисията счита, че в условията на съвременната все по-конкурентна глобална икономика ЕС не може да си позволи да губи територия в една област, която е от решаващо значение за иновациите, като патентната политика. По тази причина, и като подновено усилие за излизане от задънената улица, Комисията започна през януари 2006 г. широки консултации за бъдещето на патентната политика в Европа. Целта на консултациите бе да се потърси мнението на заинтересованите страни за съществуващата патентна система и за една общоевропейска патентна система, която наистина да отговаря на изискванията на XXI век. Консултациите бяха посрещнати с безпрецедентен интерес от страна на европейските потребители на патентната система и събраха 2515 отговора от сферата на бизнеса, включително малките и средни предприятия (МСП) от практически всички отрасли на икономиката, от държавите-членки, както и от учени и академици.[8]

Резултатите от консултациите не оставят място за съмнения относно неотложната необходимост от действия за осигуряване на опростена, ефективна в стойностно изражение и висококачествена патентна система в Европа от типа „на едно гише“, както по отношение на процедурите по разглеждане и издаване, така и по отношение на процедурите след издаването на патентите, включително съдебните спорове.

Много от заинтересованите страни продължават да поддържат патента на Общността като подход, който ще даде най-много добавена стойност за европейската промишленост съгласно Лисабонската стратегия. Те обаче подлагат на критика общия политически подход, възприет от Съвета през 2003[9] година, обосновавайки се с високите разходи за преводи, както и с прекомерната централизация на предложената система на юрисдикция.

Що се отнася до реформите в съществуващата европейска патентна система в рамките на Европейската патентна конвенция (ЕПК), многобройни заинтересовани страни

---

5 MERIT and JRD, Сравнителен анализ на European Innovation Scoreboard за резултатите от иновациите през 2006 година, Европейска комисия 2006 г., стр. 35.

6 Guedou, Le système de brevet en Europe, tresor-eco nr 9, janvier 2007, p. 3.

7 Bruno Van Pottelsberghe de la Potterie and Didier François, Факторът "разходи" в патентните системи, Université Libre de Bruxelles Working Paper WP-CEB 06-002, Brussels 2006, вж. стр. 17 и следващите.

8 Допълнителна информация за консултациите на Комисията по въпросите на патентите може да се намери на адрес http://ec.europa.eu/internal_market/indprop/patent/consultation_en.htm.

9 След постигнатото споразумение в Съвета по конкурентоспособността от 3 март 2003 г. работата продължи на ниво работни групи за пренасяне на принципите на общия политически подход в предложението за регламент на Съвета за патента на Общността. На тази база Комисията представи две предложения за установяването на юрисдикция на патента на Общността на 21 декември 2003 г. Виж http://ec.europa.eu/internal_market/indprop/patent/index_en.htm#patent относно общия политически подход, напредъка на работната група на Съвета по регламента и текста на предложенията на Комисията за юрисдикцията.

подкрепят бързото ратифициране на Лондонското споразумение[10] и приемането на Европейско споразумение за патентно съдопроизводство (EPLA).

За момента обаче съществува много малка подкрепа за каквато и да било (по-нататъшна) хармонизация на материалното патентно право или програми, включващи взаимно признаване на националните патенти.

Ако Европа иска да бъде водеща по отношение на иновациите, една подобрена патентна стратегия е задължителна. Първата част на това съобщение е фокусирана върху създаването на патент на Общността и установяване на ефективна патентна юрисдикция за целия ЕС. Подобряването на юрисдикционната система за патентите се счита от много от заинтересованите страни за най-важния въпрос, който трябва да бъде решен на първо време. Работата по схема за патентна юрисдикция за целия ЕС може да помогне за прокарване на път за напредък към създаването на достъпен и правно обезпечен патент на Общността. Комисията се надява, че предложенията, направени в това съобщение, ще помогнат за подновяване на преговорите, които стигнаха до задънена улица през 2004 г. и цели да предизвика дебат, като използва инерцията от консултациите, и да работи за постигане на консенсус относно пътя, който трябва да се следва.

Ясно е обаче, че трябва да се решат и други въпроси, свързани с патентите. За да бъде ефективна, патентната система трябва да бъде разглеждана в своята цялост. Затова последната глава от настоящото съобщение разглежда въпроси като качеството и разходите за патенти, подкрепа за МСП, трансфер на знания и въпроси на ефективното упражняване, включително алтернативно разрешаване на спорове, застраховане срещу съдебни патентни спорове и международни аспекти на упражняването на въпросните права.

Като допълнение към исканията на Европейските съвети от декември 2006 г.[11] и март 2007 г.[12], Комисията възнамерява да представи съобщение за всеобхватна стратегия по отношение на правата върху интелектуалната собственост в началото на 2008 г. Документът, посветен на стратегията за правата върху интелектуалната собственост ще допълни настоящото съобщение и ще разгледа основните все още неуредени незаконодателни и хоризонтални въпроси във всички сфери на интелектуалната собственост, включително търговски марки, дизайни, авторско право, географски обозначения, патенти и приложение.

---

10 Десет договарящи се държави, подписали ЕПК (Дания, Франция, Германия, Лихтенщайн, Люксембург, Монако, Нидерландия, Швеция, Швейцария и Обединеното кралство), подписаха споразумението от 17 октомври 2000 г. за приложението на член 65 от ЕПК, известно като Лондонското споразумение, публикувано в [2001] OJEPO 549. Този опционен инструмент цели да намали разходите за преводи за европейски патент. Той ще намали разходите за преводи за обичаен европейски патент с 31% до 46%, което представлява икономии от около 2400 EUR до 3600 EUR за патент (виж приложение II). За допълнителна информация относно етапите на ратификация например и присъединяване към Лондонския протокол виж: http://patlaw-reform.european-patent-office.org/london_agreement/status/index.en.

11 Заключения на председателството на Европейския съвет от Брюксел (14/15.12.2006 г.), точка 29, http://www.consilium.europa.eu/ueDocs/cms_Data/docs/pressData/en/ec/92202.pdf.

12 Заключения на председателството на Европейския съвет от Брюксел (8/9.3.2007 г.), точка 13, http://www.consilium.europa.eu/ueDocs/cms_Data/docs/pressData/en/ec/93135.pdf.

2. ПАТЕНТЪТ НА ОБЩНОСТТА И ИНТЕГРИРАНА ЮРИСДИКЦИОННА СИСТЕМА ЗА ПАТЕНТИ

2.1. ПАТЕНТ НА ОБЩНОСТТА

Комисията е на мнение, че създаването на единен патент на Общността продължава да бъде ключова цел за Европа. Патентът на Общността продължава да е решението, което ще бъде и най-достъпен и правно сигурен отговор на предизвикателствата, пред които е изправена Европа в областта на патентите и иновациите. Статистиката показва, че в контекста на общите разходи (преводи, такси за регистрация и др.) патентът на Общността е далеч по-привлекателен от моделите в съществуващата система на европейските патенти.[13]

Общият политически подход на Съвета от 2003 година е критикуван от заинтересованите страни в консултациите главно по следните две съображения: неадекватните юрисдикционни договорености и незадоволителния езиков режим. Комисията обаче счита, че може да бъде постигнат наистина конкурентоспособен и привлекателен патент на Общността, при условие че има политическа воля за това.

Заинтересованите страни посочиха по-специално затрудненията, с които се сблъскват поради прекомерно централизираната юрисдикция. Въпросите, които са обект на загриженост трябва да се вземат под внимание в работата по система за общоевропейска патентна юрисдикция, която ще бъде засегната в следващите параграфи.

По отношение на разходите за превод, Комисията отбелязва, че преобладаващото мнозинство от заинтересованите страни критикува общия политически подход на Съвета, който предвижда превод на всички заявки за патент на Общността на всички официални езици на ЕС (вече 23 официални езика). От друга страна, някои заинтересовани страни се изказаха в полза на превода не само на заявките, но и на описанията. Мнозина подкрепят първоначалното предложение на Комисията като разумна основа за споразумение. Комисията счита, че трябва да бъде възможно да се намерят ефективни решения и ще проучи с държавите-членки как да се подобри езиковият режим с оглед да бъдат намалени разходите за превод на патента на Общността, като същевременно се повиши правната сигурност за всички, и по-специално в полза на МСП. Възможните варианти могат да включват намаляване на таксите за МСП или схеми, позволяващи известна гъвкавост по отношение на изискванията за превод.[14]

2.2. ИНТЕГРИРАНА ЮРИСДИКЦИОННА ПАТЕНТНА СИСТЕМА НА ЕДИННИЯ ПАЗАР

2.2.1. Недостатъци на патентното съдопроизводство в Европа

От националните съдилища все по-често се изисква да разглеждат въпроси с трансгранични измерения, когато предмет на съдебния спор е патент. Глобализацията

13 Виж приложение II.

14 Нещо повече, пилотни проекти за машинен превод на заявки за патенти като текущо подадените в ЕПО и френския Institut National de la Propriété Industrielle (INPI), които могат да намалят нарастващите разходи, и заслужават допълнително внимание.

на бизнеса върви ръка за ръка с интернационализацията на съдебните патентни спорове. Това важи по-специално за единния европейски пазар.

В периода от 1978 до 2005 г. ЕПО е издала почти 800 000 европейски патента, много от които още са в сила в Европа.[15] ЕПО администрира единна процедура за издаване на патенти. След като бъде издаден, обаче, един европейски патент, той става национален патент и се подчинява на националните норми на държавите, участнички в ЕПО, посочени в заявката. Европейският патент не е неделимо название; той е набор от национални патенти. Понастоящем няма единна юрисдикция за спорове за европейски патенти, които повдигат въпроси, надхвърлящи границите на една държава. Всеки иск за нарушение, насрещен иск за обявяване на недействителност или иск за прекратяване на действието по отношение на „свързани“ европейски патенти може да бъде предмет на различни национални закони и процедури.

Като следствие от това и ищците, и ответниците са изложени на риск да бъдат въвлечени в множество съдебни спорове в редица държави-членки във връзка с един и същ патентен въпрос. За да бъде защитен един европейски патент, който е издаден за няколко държави, патентопритежателят може да съди предполагаемия нарушител по своето местоживеене или може да се наложи да започне няколко паралелни производства за нарушение пред националните съдилища в различни държави. От друга страна, отделните ответници вероятно ще трябва да се защитават по сходни искове, заведени в няколко държави, което е особено рисковано и обременяващо за МСП. За да се постигне прекратяване на действието на европейски патент, конкурентите или други заинтересовани лица трябва да заведат искове за тази цел във всички държави, за които е издаден европейският патент.

Съществуващата система с опасността от множество съдебни спорове за патенти има няколко последствия, които отслабват патентната система в Европа[16] и правят патентите по-малко привлекателни, особено за МСП.

Преди всичко тя е скъпоструваща за всички участници. Те трябва да наемат местни адвокати и експерти и да платят съдебни такси във всички страни, в които е заведен съдебен спор. Това може и да не е проблем за големия бизнес. За МСП и отделните изобретатели, обаче, разходите за съдебно производство могат да се окажат възпиращи. Възможно е те да са инвестирали значителни средства за получаване на патент, но просто да не могат да го защитят срещу нарушения. Това може да лиши патента от всякаква практическа стойност.

Нещо повече, съществуват значителни различия между различните национални съдебни системи и начина, по който съдилищата разглеждат патентните дела. Добър пример за различие в националното патентно съдопроизводство е, че в Германия е различен пътят за разглеждане на искове за нарушение и искове за прекратяване на действието както на първа инстанция, така и на апелативно ниво, докато в други държави, като Обединеното кралство, Франция и Нидерландия, един и същ съд е компетентен да разглежда искове за обявяване на недействителност и за нарушения. В резултат на това, многочислените съдебни патентни спорове могат да доведат до

15 За подробна статистика виж Годишния доклад на ЕПО за 2005 г., на разположение на адрес http://annual-report.european-patent-office.org/2005/index.en.php

16 Виж също оценката на въздействието на Европейското споразумение за съдебни спорове за патенти върху съдебните спорове за европейски патенти, http://www.european-patent-office.org/epo/epla/pdf/impact_assessment_2006_02_v1.pdf.

различни и дори противоречиви резултати в различните държави.[17] Въпреки неотдавнашната хармонизация на мерките, процедурите и средствата за защита в областта на нарушенията на правата върху интелектуалната собственост в съответствие с директивата, отнасяща се до спазването на тези права[18], все още съществуват важни различия в националните процедури и практики поради наличието на нехармонизирани въпроси, като събиране на фактически доказателства, кръстосани разпити, изслушвания, ролята на експертите и т.н.

Заинтересованите страни по-специално посочиха различия, които са свързани с квалификацията и опита на националните съдии. Докато в някои страни има ограничен брой съдилища, които се занимават изключително с патентни дела, в други страни такава специализация не съществува. Консултациите подсказаха, че тези различия водят до пренасочване на дела към определени „удобни" съдилища. Страните избират да заведат иск пред дадена юрисдикция на основание на това, че ще бъдат третирани по-благоприятно, отколкото пред друга юрисдикция. Различията в разходите (виж също параграф 2.2.2) и в бързината на производството също оказват съществено влияние върху избора на съдилища.

Това води до вероятността за различно приложение и тълкуване на материалното патентно право, залегнало в Европейската патентна конвенция, по отношение на въпроси от решаващо значение, като предмет на патентоване и обхват на защитата, предоставена от европейски патент. Освен това съществуват трудности и при получаване на трансгранични съдебни разпореждания. Съдебната практика на Съда на Европейските общности напоследък ограничава възможностите на националните съдилища да предприемат действия срещу нарушения, извършени от редица компании, принадлежащи към една и съща групировка, но установени в различни държави-членки на ЕС.[19]

Различаващите се решения по съществото на делата водят до липса на правна сигурност за всички участници в патентното съдопроизводство. Тази несигурност оказва влияние върху бизнес-решения от решаващо значение, свързани с инвестиции, производство и маркетинг на патентовани продукти, които често трябва да се вземат на базата на сложни преценки за вероятния изход от редица дела, които се разглеждат в различни юрисдикции.

2.2.2. Национални системи за патентно съдопроизводство в ЕС: факти, цифри и разходи

Статистика за съдебните патентни спорове

Една специфична трудност при оценяването на патентното съдопроизводство на ниво държави-членки е липсата на съпоставими статистически данни. От наличната информация обаче може да се установи, че повече от 90% от настоящите съдебни

---

17 Делото Epilady е илюстрация за това как съдилищата в различни държави по ЕПК са стигнали до противоречиви резултати за един и същ патент. В резултат на различните тълкувания на патентни заявки беше определено съществуване на нарушение от съдилищата в Германия, Нидерландия и Италия, но не и във Обединеното кралство и Австрия. За справки и анализи на тези дела, виж J. Pagenberg in 24 IIC 314-345 (1993).

18 Директива 2004/48/ЕС на Европейския парламент и на Съвета от 29 април 2004 година относно упражняването на права върху интелектуалната собственост, ОВ L 195, 2.6.2004, стр. 16.

19 Дело C-4/03, Gesellschaft für Antriebstechnik mbH & Co. KG v Lamellen und Kupplungsbau Beteilungs KG; Дело C-593/03, Roche Nederland BV and Others v Frederick Primus, Milton Goldenberg, съдебни решения от 13 юли 2006 г. (недокладвани).

патентни спорове в Общността се водят пред съдилища в само четири от държавите-членки (Германия, Франция, Обединеното кралство и Нидерландия). Нещо повече, наличните данни за периода 2003—2006 година показват, че годишно пред първоинстанционните патентни съдилища се завеждат средно 1500 до 2000 иска за нарушение и за обявяване на недействителност на патенти, 60 до 70% от които засягат европейски патенти. Според изчисления на Комисията на базата на собствени проучвания, 20 до 25% от решенията на патентните съдилища на първа инстанция се обжалват. Трябва да се отбележи също така, че в резултат на малкия брой патентни дела, отнасяни до много национални съдилища, съществува тенденция към създаване на специализирани съдилища на ниво държава-членка. Наличните статистически данни сочат, че е малко вероятно да има достатъчно дела за установяване на две съдебни системи за разглеждане на искове за нарушения и за обявяване на недействителност, касаещи европейски патенти и патенти на Общността, особено на апелативно ниво.

Разходи

Съдебните патентни спорове в ЕС са ненужно скъпи за всички участващи страни. Това не е толкова тежък проблем за големите предприятия, колкото за МСП и отделните изобретатели, за които разходите по съдебен спор могат да бъдат възпиращи. Нещо повече, проучванията в САЩ и ЕС са показали, че МСП са изложени на по-голям риск да бъдат въвлечени в съдебни спорове.[20] Евентуалните разходи за съдебен спор могат съществено да увеличат риска, свързан с патентоването на резултати от научноизследователската и развойна дейност, а също и от иновативните дейности като такива. Затова нашата патентна стратегия трябва да включва съкращаване на разходите на МСП за съдебни спорове.

Разходите за съдебни спорове варират в голяма степен в зависимост от вида на съдебното производство, сложността на казуса, техническата област и спорните суми. Разходите за съдебни спорове включват съдебните разноски, хонорари на адвокати, патентни адвокати или експерти, разходи за свидетели, технически проучвания и разходи, свързани с обжалвания. За съдебните производства пред чуждестранни юрисдикции трябва да се добавят и разходи за превод. Различията между националните съдебни системи в Европа и липсата на надеждни данни за разходите за съдебни спорове (по-специално за адвокатските хонорари) в повечето държави затрудняват много оценката на разходите за патентното съдопроизводство. Предварителните оценки за разходите, представени в приложение IV, са изготвени в хода на работата по EPLA[21] и са допълнени от едно наскоро публикувано проучване на Комисията за застраховките срещу съдебни потентни спорове[22]. Предварителните оценки се опират на информация, получена от практикуващи лица. Те се отнасят до онези държави-членки, в които понастоящем се водят най-много спорове за патенти. Цифрите могат да бъдат доста различни, в зависимост от въпросната държава-членка.

---

20 Gambardellea et al., Проучвания на патенти: "Колко струват всъщност патентите? – стойността на патентите за икономиката и обществото в наши дни", достъпно на адрес http://ec.europa.eu/internal_market/indprop/docs/patent/studies/final_report_lot2_en.pdf (see page 71 of the technical report)

21 Документ на ЕПО WPL/11/05 Rev. 1 от 16.02.2006 г.' приложение I; http://www.european-patent-office.org/epo/epla/pdf/impact_assessment_2006_02_v1.pdf.

22 Застраховки срещу съдебни патентни спорове – Проучване на Европейската комисия за целесъобразността на евентуални застрахователни схеми срещу рискове от съдебни патентни спорове, Приложения към окончателния доклад, юни 2006 г., от CJA Consultants Ltd, Консултанти по европейска политика, Великобритания и Брюксел, Приложение 3: Разходи за съдебен спор за действащ патент през 2004 г. по държави, стр. 47 и следващите , http://ec.europa.eu/internal_market/indprop/docs/patent/studies/pli_appendices_en.pdf

В Германия общите разходи за всяка страна по патентно дело със средна сума, предмет на спора, около 250 000 EUR се изчисляват на около 50 000 EUR на първа инстанция и 90 000 EUR на втора инстанция както по искове за обявяване на недействителност, така и по искове за нарушение. Във Франция разходите за едно средно патентно дело в горепосочения диапазон са между 50 000 EUR и 200 000 EUR на първа инстанция и между 40 000 EUR и 150 000 EUR на втора инстанция. В Нидерландия очакваните разходи за едно средно патентно дело варират между 60 000 и 200 000 EUR на първа инстанция и между 40 000 EUR и 150 000 EUR на втора инстанция. В Обединеното кралство[23] разходите за подобно дело се оценяват от 150 000 EUR (бързо производство) до 1 500 000 EUR на първа инстанция и от 150 000 EUR до 1 000 000 EUR на втора инстанция. Това означава, че кумулативните разходи за паралелен съдебен спор в тези четири държави-членки биха варирали между 310 000 EUR и 1 950 000 EUR на първа инстанция и 320 000 EUR и 1 390 000 EUR на втора инстанция.

За посочените по-горе държави-членки оценката на потенциалната финансова изгода от унифицирана патентна юрисдикция може да се базира на изчисленията за разходите, свързани с множество патентни спорове, включващи съдебни дела в три от въпросните юрисдикции, при положение че наборите от патенти рядко се оспорват в повече от три държави-членки.

От друга страна, очакваните общи разходи за съдебни спорове пред един европейски патентен съд биха варирали между 97 000 EUR и 415 000 EUR на първа инстанция и между 83 000 EUR и 220 000 EUR на втора инстанция.[24] В зависимост от това коя от четирите държави-членки се разглежда, разходите за средно дело, гледано от унифицирана патентна юрисдикция, се изчисляват на 10 до 45% по-малко в сравнение с разходите за настоящите паралелни съдебни спорове на първа инстанция и 11 до 43% на втора инстанция.[25] Икономиите биха били още по-големи по отношение на големите патентни дела, тъй като те се разглеждат главно от съдилища в Обединеното кралство, където разходите за съдебни спорове са най-високи в Европа.

Затова една унифицирана патентна юрисдикция би трябвало да доведе до значителна икономия на разходи, при условие че е създадена по един разходноефективен начин.

2.2.3. Какво предстои

По време на консултациите беше изразена силна подкрепа за разходноефективен патент на Общността, включващ надеждни механизми за съдебни спорове, като същевременно се подобрява съществуващата система за съдебни спорове в Европа. През октомври 2006 г. Европейският парламент подкрепи тази линия и настойчиво призова Комисията да проучи всички възможни пътища за подобряване на системите за издаване на патенти и за решаване на съдебни патентни спорове в ЕС.[26] Това изисква обединяване на усилията на държавите-членки и институциите на Общността.

---

23 Следователно разходите по съдебни патентни спорове в Обединеното кралство са значително по-високи, отколкото в Германия, Франция, Нидерландия и други държави-членки. Отделно от по-високите хонорари за юристи и патентни адвокати, според авторите на посоченото по-горе проучване големите суми в Обединеното кралство изглежда са свързани с особеностите на системата на обичайното право. Нещо повече, съществува определена тенденция големите международни компании да водят важните си дела в Обединеното кралство, докато МСП предпочитат другите три държави за съдебни спорове за европейски патенти.

24 Виж документа, упоменат в бележка под линия 16, приложение 2.

25 За подробности виж документа на ЕПО, упоменат по-горе в бележка 16.

26 Резолюция P6_TA(2006)0416, Бъдещи действия в областта на патентите

Последните дискусии с държавите-членки показват, че съществуват различни мнения за това кой е най-добрият път, който трябва да се следва. Понастоящем има два варианта, които са предложени по време на дискусиите (виж по-долу в А и Б). Изглежда нито един от тях няма реалистични шансове за постигане на напредък, тъй като обсъждането на двата варианта досега доведе само до поляризиране на позициите на държавите-членки.

Необходимостта да бъдат подобрени обаче съществуващите условия за решаване на съдебни спорове не беше поставяна под въпрос. Изглежда, че от дебатите в Съвета и по време на патентните консултации започва да се заражда консенсус по редица принципи, свързани с бъдещата обща за ЕС система от патентни съдилища (наричана тук и по-долу „юрисдикцията“). Юрисдикцията трябва да бъде ефикасна и разходноефективна с максимална правна сигурност в съдебните спорове относно недействителността и нарушаването на патенти. Тя трябва да осигурява и подходяща степен на близост до потребителите на системата. Многонационалният характер на юрисдикцията трябва да бъде отразен в състава и общите правила на съдебното производство.

Затова като първа стъпка трябва да се предприеме изграждането на консенсус сред държавите-членки по тези общи цели и функции (виж по-долу във В). Комисията разбира, че и трите варианта повдигат специфични правни въпроси, към които трябва да се подходи правилно. Нещо повече, окончателната структура и подробностите на всеки компромис трябва напълно да съответстват на правото на Европейския съюз.

А – Европейско споразумение за патентно съдопроизводство (EPLA)

Целта на проекта на Европейско споразумение за патентно съдопроизводство (EPLA) е да установи унифицирана юрисдикция за европейските патенти. От 1999 г. работна група на страните, участващи в Европейската патентна организация, работи по проект за Европейско споразумение патентно съдопроизводство, който предлага създаването на нова международна организация — Европейски патентен съдебен орган.[27]

Намерението е да се създаде унифицирана система за решаване на съдебни спорове по европейски патенти за онези страни по Европейската патентна конвенция, които желаят да се присъединят към системата. Европейският патентен съдебен орган ще включва съд от първа инстанция, апелативен съд и регистър. Съдът от първа инстанция ще включва централно отделение, установено в седалището на Европейския патентен съд. Същевременно ще бъдат създадени и регионални отделения на съда от първа инстанция в участващите държави. Държавите, участващи в EPLA, могат да отправят искане за установяване на регионално отделение, което ще осигури присъствието на място на първа инстанция на Европейския патентен съд (с максимум три съдилища от първа инстанция в дадена държава), финансирано главно от въпросната държава-участничка. Решенията на съдилищата от първа инстанция могат да бъдат обжалвани пред апелативния съд. Регистърът на Европейския патентен съд ще отговаря за координирането на разпределението на работата по дела, разпределени за регионалните отделения.

---

http://www.europarl.europa.eu/registre/seance_pleniere/textes_adoptes/definitif/2006/10-12/0416/P6_TA(2006)0416_EN.pdf

27 За повече информация относно процеса за Европейско споразумение за съдебни спорове по патенти вж.: http://www.european-patent-office.org/epo/epla/index.htm.

Европейският патентен съд ще има юрисдикция за искове за нарушения и искове или насрещни искове за прекратяване на действието на европейски патент. Той ще включва съдии, притежаващи юридическа и техническа квалификация . По същество Европейският патентен съд ще има правомощия, равностойни на тези на национален патентен съдия в рамките на националната юрисдикция. Езиковият режим ще се базира на езиковия режим на ЕПО (английски, френски и немски език).

Някои държави-членки възприемат процеса на създаване на Европейско споразумение за патентно съдопроизводство като булевард, по който може да се напредва бързо. Тези страни подкрепят активното участие на Общността в процеса за Европейско споразумение за патентно съдопроизводство. Ангажирането на Общността е необходимо, тъй като Европейското споразумение за патентно съдопроизводство, като международен договор с участието на членки на Европейската патентна конвенция, които не са държави-членки на ЕС, засяга въпроси, които вече са обхванати от европейското законодателство (*acquis communautaire*).[28] Затова държавите-членки, които подкрепят процеса за Европейско споразумение за патентно съдопроизводство, ще поискат от Комисията насоки за преговори, а Съветът трябва да даде такива насоки, за да може Общността да влезе в преговори по Европейското споразумение за патентно съдопроизводство.

Редица държави-членки застъпват становището, че създаването на нова юрисдикция, паралелна на юрисдикцията на Общността, би било сложно и съществува риск от възникване на несъответствия. В случая със създаването на патент на Общността това би довело до дублиране на общоевропейските патентни съдилища.

Б – Юрисдикция на Общността за европейски патенти и патенти на Общността

Някои държави-членки считат, че вместо да се създава съд по Европейското споразумение за патентно съдопроизводство само за европейски патенти, за предпочитане е да се създаде унифицирана съдебна структура, която ще може да се занимава със съдебни спорове и за европейски патенти, и за бъдещи патенти на Общността. Те подкрепят създаването на специфична юрисдикция на Общността за патентно съдопроизводство по европейски патенти и патенти на Общността, като се използват механизмите за юрисдикция, предвидени в Договора за ЕО.

Според поддръжниците на това предложение е необходимо международно споразумение, ангажиращо Общността, за да се предостави на съдебната система на Общността компетентност по отношение на европейските патенти. Предоставянето на такава юрисдикция ще позволи да се гарантира спазването на принципите на правовия ред на Общността при съдебни спорове, свързани с недействителността и нарушаването на европейски патенти и на патенти на Общността, след като последните бъдат създадени.

Освен това, и на базата на член 225а ЕО, ще бъде създаден специален съдебен съвет по патентни спорове. Той ще включва съдилища от първа инстанция със специализирани съдии, разположени в държавите-членки, с обжалване пред Първоинстанционния съд. Трябва да има унифицирани процедурни правила и съдиите на Общността трябва не

28 Например Директива 2004/48/ЕС на Европейския парламент и на Съвета от 29 април 2004 година относно упражняването на права върху интелектуалната собственост; Регламент (ЕО) № 44/2001 на Съвета от 22 декември 2000 година относно компетентността, признаването и изпълнението на съдебни решения по граждански и търговски дела (Брюксел I).

само да прилагат правото на Общността, но и съответните разпоредби на Европейската патентна конвенция.

Редица държави-членки, поддържани от някои заинтересовани страни, изглежда са на мнение, че един общоевропейски патентен съд, установен в рамките на структурите на Общността, няма да работи на практика. Съществуват опасения, че процедурите ще се окажат неефективни и неадекватни и, освен това, има съмнения дали ще бъде възможно да се назначават съдии с техническо образование без пълна юридическа квалификация.

В – Компромисът на Комисията

Комисията счита, че основното различие между варианти А и Б е фактът, че вариантът за Европейско споразумение за патентно съдопроизводство е развит извън контекста на Общността и че настоящият проект на такова споразумение се занимава само със спорове по европейски патенти. Това би означавало, че ще бъде необходима отделна юрисдикция за бъдещите патенти на Общността.

Комисията вярва, че може да се постигне консенсус на базата на интегриран подход, който съчетава характеристики и на Европейското споразумение за патентно съдопроизводство, и на юрисдикцията на Общността, както е предложено първоначално от Комисията. Създаването на патент на Общността не трябва да бъде излагано на опасност, нито пък трябва да има дублиране на две конкуриращи се юрисдикции за решаване на патентни спорове в Европа. Затова пътят напред би могъл да се очертае в смисъл на една единна съдебна система, инспирирана от принципите, по които се заражда консенсус, и решаване на съответните въпроси, които са обект на загриженост от страна на държавите-членки и заинтересованите страни.

Това може да се постигне чрез създаване на унифицирана и специализирана съдебна система с компетентност за решаване на съдебни спорове за европейски патенти и бъдещи патенти на Общността. Една такава съдебна система може да бъде силно повлияна от модела на Европейското споразумение за патентно съдопроизводство, по-конкретно по отношение на спецификата на патентното съдопроизводство, но може да се предвиди възможност и за хармонично интегриране в юрисдикцията на Общността.

Патентната юрисдикция трябва да осигурява подходяща степен на близост до страните и съответните обстоятелства по делото. Тя трябва да включва ограничен брой отделения от първа инстанция, както и изцяло централизиран апелативен съд, който трябва да осигури унифицирано тълкуване. Отделенията, които могат да използват съществуващите национални структури, трябва да бъдат неразделна част от единната юрисдикционна система. В контекста на тази единна, и при все това многонационална система на съдопроизводство, разпределението на делата ще се поеме от регистъра на съдебната система на базата на ясно определени и прозрачни правила. Тези правила могат да се базират на регламент „Брюксел I“ и други съществуващи достижения на общностното право.

Юрисдикцията би трябвало да имала компетентност по производства за нарушения и обявяване на недействителност, както и за съответни искове, например за щети и по специфични производства в отговор на потребностите на заинтересованите страни.

Апелативният съд и отделенията от първа инстанция трябва да работят по общи процедурни правила на базата на най-добрите практики в държавите-членки. Това може

да стане чрез използване на знанията и опита на специализирани патентни съдилища в ЕС, например за снемане на показания, устно и писмено производство, налагане на възбрана и управление на дела. В този контекст настоящата работа по проекта за Европейско споразумение за патентно съдопроизводство осигурява полезни елементи.

Патентната юрисдикция трябва да включва съдии с юридическа и техническа квалификация, които трябва да се ползват с пълна съдебна независимост и не бива да бъдат обвързвани от никакви външни инструкции.

И накрая, патентната юрисдикция трябва да зачита Съда на Европейските общности като окончателен арбитър по въпроси на правото на ЕС, включително и по въпроси, отнасящи се до достиженията на общностното право и действителността на бъдещи патенти на Общността.

Комисията вярва, че, при наличие на адекватна политическа воля, съществуващите различия между държавите-членки могат да бъдат преодолени и да бъде създадена подходяща архитектура на унифицирана и интегрирана общоевропейска патентна юрисдикция.

3. ПОДДЪРЖАЩИ МЕРКИ ЗА ПОДОБРЯВАНЕ НА ПАТЕНТНАТА СИСТЕМА

Висококачественото законодателство е необходимо, но не достатъчно условие за добре функциониращa патентна система. Наред със значението на качеството, подчертано в консултациите през 2006 година, стратегическото използване и защита от компаниите на техните права трябва да бъдат подобрени. Нещо повече, консултациите повдигнаха няколко въпроса, при решаването на които, в допълнение към законодателните инициативи, трябва да бъдат предприети или засилени някои съгласувани действия, различни от законодателните, за да бъде придвижена напред Лисабонската стратегия.

Много компании често все още не използват изцяло съществуващите възможности за закрила на своята интелектуална собственост, което може да възпрепятства по-нататъшното развитие към икономика, основана на знания. МСП и университетите често не знаят как най-добре да използват патентните си права за защита и използване на изобретенията си. По тази причина мерките в подкрепа на използването на правата върху интелектуалната собственост, включително патентите, са също толкова жизненоважни, колкото и достъпната и ефективна защита. Само тогава системата на правата върху интелектуалната собственост може да осигури степента на закрила, необходима за оптимизиране на инвестициите в иновациите. Редица от описаните по-долу поддържащи мерки се разглеждат по-подробно в неотдавнашното съобщение на Комисията относно стратегията за иновациите[29], като те ще бъдат разгледани и в предстоящото съобщение за стратегията за правата върху интелектуалната собственост.

29 Решение на Комисията до Съвета, Европейския парламент, Европейския икономически и социален комитет и Комитета на регионите, "Прилагане на знанията в практиката: широко базирана иновативна стратегия за ЕС", COM(2006) 502.

3.1. КАЧЕСТВО, РАЗХОДИ И ЕФЕКТИВНОСТ НА ПАТЕНТНАТА СИСТЕМА

Независимо дали качеството на европейските патенти се възприема обикновено като високо в сравнение с други региони на света, участниците в консултациите през 2006 г. подчертаха значението на щателното изследване, предварителните проучвания и строгото приложение на критериите за патентоспособност. Беше изразена загриженост обаче, че нарастващото търсене на патенти може да доведе до издаване на все повече патенти с ниско качество. Това е една от причините, които могат да доведат до появата на „патентни гъсталаци“[30] и „патентни троли“[31] в Европа. Един висококачествен патентен режим в ЕС е важен инструмент за предотвратяване на такива затруднения пред иновациите и на деструктивното поведение в Европа.

Наред с въпроса за качеството, трябва да продължат усилията и за решаване на въпросите за разходите и сроковете за издаване. Що се отнася до разходите, разликата в сравнение с Япония и САЩ трябва да бъде значително намалена, особено по отношение на МСП. Що се отнася до времето за издаване, целта трябва да бъде да се сведе средното време за издаване или отказ за издаване на европейски патент до три години, както бе договорено между страните по Европейската патентна конвенция на Междуправителствената конференция в Париж през 1999 г.[32]. Навременното предоставяне на проучените права е особено важно, като се има предвид, че търсенето на патенти продължава да расте. Например ЕПО съобщава за увеличаване на заявките за патенти със 7,2% между 2004 и 2005 г. до почти 193 000[33] и рекорден брой от 145 000 заявки, получени по Договора за патентно кооперииране през 2006 г., което представлява ръст от 6,4% спрямо предходната година.[34] Подобни равнища на растеж, повторени през следващите години, ще удвоят общия брой на заявките за около 10 години.

Предвид нарастващото търсене на патенти, нарастващото натоварване на експертите, както и напредъка в технологичното развитие, важно е патентните ведомства в Европа да работят заедно, например за взаимно използване на резултатите от експертизите и за поддържане на високо качество на издадените патенти. Затова Комисията приветства последните инициативи за повишаване на качеството, като стандарта за европейска система за управление на качеството, изготвен от работната група, сформирана от Административния съвет на ЕПО. Той осигурява идеален път за поддържане на права върху качествени патенти и справяне с проблемните области.

---

30 "Патентен храсталак" означава потенциален проблем, при който с оглед на големия брой патенти, необходими за производството на даден продукт, иновативността в отрасъла се забавя, поради страх от спиране на производството или съдебен спор за нарушаване на патент.

31 Това е нов метод за извличане на печалба от патент. "Патентните троли" са собственици на патенти (често инвеститори, които купуват евтино патенти от фалирали компании), които използват тези права да заплашват компании с искове за нарушения и неокончателни забрани, с което ги принуждават да се съгласят на финансово уреждане на въпроса, за да се избегне скъпоструващо съдебно решаване на спора. Такива заплахи са в състояние да засегнат цял промишлен отрасъл.

32 Доклад на междуправителствената конференция на държавите участнички в Европейската патентна организация за реформата на патентната система в Европа, Париж, 24 и 25 юни 1999 г. [1999] OJEPO 545, на разположение на адрес: http://www.european-patent-office.org/epo/pubs/oj_index_e.htm.

33 Годишен доклад на ЕПО за 2005 г., на http://annual-report.european-patent-office.org/2005/review/index.en.php.

34 Интернет страница на Световната организация за интелектуална собственост на http://www.wipo.int/edocs/prdocs/en/2007/wipo_pr_2007_476.html.

3.2. СПЕЦИФИЧНА ПОДКРЕПА ЗА МСП

Съществуват индикации, че МСП не патентоват, нито използват чужди права върху интелектуална собственост, защото им липсват добри и качествени консултации[35] или заради високите разходи за патентоване. От жизненоважно значение е МСП да разполагат с достатъчно познания за да могат да вземат информирано решение, независимо дали ще решат да патентоват или да използват други форми на защита на правата върху интелектуалната собственост.

Затова патентната стратегия за Европа трябва да включва дейност за повишаване на информираността, разясняване на преимуществата и ползите от патентната система, по-специално за МСП. Както беше посочено в съобщението за проучванията и иновациите,[36] Комисията ще насърчава използването на права върху интелектуална собственост, като ще установи със заинтересованите страни кои действия е най-добре да бъдат предприети в подкрепа на МСП. Става въпрос за по-добро използване на съществуващите услуги за подкрепа, но и за създаване на нови услуги, които са по-добре адаптирани към действителните потребности на МСП. Комисията току-що стартира проект на инициативата PRO INNO Europe с цел да разпространи знания сред МСП по редица въпроси, и по-специално за патентоването. Комисията също така е в процес на стартиране на покана за представяне на предложения по Рамковата програма за конкурентоспособност и иновации (CIP) за реализиране на тригодишен проект за информираност и упражняване на правата върху интелектуалната собственост сред МСП, подобряване на регистрацията и ефективното упражняване на правата и борбата с фалшификациите. Що се отнася до разходите, най-значителен напредък ще бъде постигнат, разбира се, с приемането на патента на Общността.[37]

3.3. ТРАНСФЕР НА ЗНАНИЯ

Разпространено е усещането, че Европа изостава и трябва да подобри дейността си в областта на трансфера на знания. По-специално трябва да се подобри транснационалният трансфер на технологии между предприятия от различни европейски страни и трансферът на знания[38] между публичната научноизследователска база на ЕС[39] (например университетите) и промишлеността.

---

35 Най-изчерпателните данни за използване на правата върху интелектуалната собственост от МСП са от проучване на иновациите в Общността (CIS). CIS-4 обхваща периода 2002—2004 г. и показва, че МСП съобщават за намаляващо използване на формална интелектуална собственост и неформални методи за придобиване в сравнение с големите фирми.

36 Реализиране на Лисабонската програма на Общността: Повече проучвания и иновации – инвестиране за растеж и заетост: Общ подход, COM(2005) 488 окончателен.

37 Важно е също да се отбележи, че САЩ, Япония и Корея са приели законодателство, което намалява наполовина разходите за патентоване за МСП в сравнение с големите предприятия.

38 Договорни проучвания, съвместни и кооперирани проучвания, лицензиране, формиране на пулове от ресурси, публикации и обмен на опитни изследователи между публичния и частния сектор.

39 Публичните изследователски организации представляват около една трета от цялата научноизследователска и развойна дейност в Европа. Преди разширяването от 2003 г. 80% от публичната научноизследователска и развойна дейност е осъществена в 1500 изследователски университета в държавите-членки (виж Европейска комисия (2001), "Сравнителен анализ на взаимоотношенията промишленост—наука – ролята на рамковите условия", Окончателен доклад, Виена/Майнхайм, и Mark O. Sellenthin, "Кой трябва да притежава университетските проучвания – изследователско проучване на въздействието на режимите за патентни права в Швеция и Германия върху стимулите за резултати от патентни проучвания", юни 2004 г.

Комисията представя[40] съобщение и съпътстващи (доброволни) насоки за добра практика в подобряването на трансфера на знания между публичните изследователски центрове и промишлеността в цяла Европа. Това ще допринесе за отстраняване на съществуващите административни бариери и ще осигури насоки за най-добро съчетаване на притежанието и използването на резултатите от научноизследователската и развойна дейност и свързаните с нея права върху интелектуалната собственост и фундаменталните цели на публичните изследователски организации. По-конкретно то ще предложи повишено взаимодействие между учените от публичния сектор и промишлеността и по-добро качество на службите за трансфер на знания в Европа.

3.4. ЗАЩИТА НА ПАТЕНТНИТЕ ПРАВА

Подходящата правна рамка и стимулите за използване на патентите трябва да бъдат допълнени от достъпно и ефективно упражняване. Притежателите на права често пъти нямат достатъчни правни и финансови ресурси за защита на своите права срещу предполагаеми нарушения. Освен това в глобалната икономика е от решаващо значение предприятията от Европа да могат да прилагат адекватно правата си извън територията на ЕС. От друга страна, МСП по-специално, срещат трудности за продължаване на дейността си, когато бъдат неоснователно обвинени в нарушаване на патенти от големите промишлени предприятия, и търсят по-лесни и по-евтини начини да се защитят.

3.4.1. Алтернативно разрешаване на спорове

Традиционното съдебно производство при трансграничните патентни спорове включва множество процедури в множество юрисдикции и носи риск от продължителни процедури, противоречиви резултати и високи разходи за съдебно производство. Една обща за ЕС патентна юрисдикция, както беше обяснено по-горе, би подобрила значително положението в Европа по отношение на всички тези аспекти.

Страните, и по-специално МСП, непрекъснато търсят алтернативни, по-евтини и по-ефективни методи за разрешаване на техните патентни спорове и други спорове, свързани с правата върху интелектуалната собственост. Затова се полагат усилия в национален и международен мащаб за установяване на системи за алтернативно разрешаване на спорове и за насърчаване, без да се задължават да правят това, страните да се ангажират с посредничество, помирение и арбитраж преди да потърсят съдебни средства за защита.

В своите отговори, дадени по време на консултациите по въпросите на патентите през 2006 г., много от заинтересованите страни, по-специално МСП, повдигнаха въпроса за въвеждане на методи за алтернативно разрешаване на спорове в бъдещия патентен пейзаж в Европа. Предложенията варират от използване на съществуващите системи като Центъра за арбитраж и медиация на Световната организация за интелектуална собственост до проектиране на *sui generis* система на Общността за алтернативно разрешаване на спорове.

---

40 Съобщение на Комисията до Съвета, Европейския парламент, Европейския икономически и социален комитет и Комитета на регионите – Усъвършенстване на трансфера на знания между изследователските организации и промишлеността в Европа: възприемане на отворения достъп до иновациите , COM (2007) xxxx

И докато Комисията вече отправи през октомври 2004 г. предложение за директива по някои аспекти на медиацията по граждански и търговски въпроси[41], тя ще продължи да проучва полезността и добавената стойност на система за алтернативно разрешаване на спорове в областта на ПИС, и по-специално по патентните въпроси. Проучването ще се фокусира върху възможните икономии на време и разходи, които алтернативното разрешаване на спорове може да породи, евентуалните изгоди от приспособяването на конкретни характеристики на споровете в областта на интелектуалната собственост, включително патентни спорове.

3.4.2. Застраховка срещу съдебни патентни спорове

Едно от възможните средства за осигуряване на достъп до адекватна защита в съдебните спорове за МСП може да бъде застраховката срещу съдебни патентни спорове. Опитите на частния сектор обаче да осигури схеми за застраховане досега рядко са имали успех.

Службите на Комисията поръчаха едно проучване на застраховката срещу съдебни патентни спорове през 2001, през юни 2006 г. беше публикувано последващо проучване. Публичните консултации по последното проучване приключиха на 31 декември 2006 г., като бяха получени 28 отговора, които в момента се анализират. Може обаче вече да се направи заключение, че общата реакция на заинтересованите страни по отношение на задължителната система, предложена в последващото проучване, е скептична.

3.4.3. Международни аспекти

Спазването на правата върху интелектуалната собственост остава основен проблем на международно равнище. Предварителните резултати от едно голямо проучване, осъществено от ОИСР, показват, че стойността на фалшифицираните и пиратски стоки в международната търговия през 2004 г. е била 140 млрд. USD[42]. Въпреки че е направено много за издигане на международните стандарти до преобладаващите такива в ЕС, Комисията ще продължи да се фокусира върху приоритетни действия за защита на притежателите на права, включително притежателите на патенти на територии извън ЕС.

Председателството на Германия на групата Г8 на големите индустриализирани икономики неотдавна предложи трипистов подход към разширяване на прилагането на правата върху интелектуалната собственост на глобално равнище. Този подход се състои в постигане на напредък и, ако е възможно, финализиране през 2007 г. на приложението на декларацията от Санкт Петербург от 16 юли 2006 г. за борба с пиратството и фалшифицирането на права върху интелектуалната собственост[43], ангажираща бизнес-средите от държавите от Г8 в усилия за спазване на правата, и ангажиране на групата О5 на новоразвиващите се икономики (Бразилия, Китай, Индия, Мексико и Южна Африка) в „конструктивен диалог“ на предстоящата среща на високо равнище в Хайлигендам.

---

41 COM (2004) 718 окончателен, 22.10.2004 г.

42 Доклад на John Dryden, заместник-директор на "Наука, технологии и промишленост" в ОИСР, пред третия Световен конгрес за борба срещу фалшифицирането и пиратството, Женева, 30 януари 2007 г., първоначално цитираната цифра е 176 млрд. USD

43 Декларация за пиратството и фалшифицирането на права върху интелектуалната собственост, на адрес http://en.g8russia.ru/docs/15.html.

Нещо повече, настоящото председателство на ЕС превърна трансатлантическите отношения в един от своите най-големи приоритети. Новата инициатива за трансатлантическо икономическо партньорство обхваща *inter alia* закрила на правата върху интелектуалната собственост. Тя ще се развива на базата на съществуващите инициативи, като срещата на високо равнище ЕС-САЩ, проведена във Виена през юни 2006 г., на която ЕС и САЩ стартираха стратегия за действие за борба с пиратството и фалшифицирането в трети страни.

Комисията споделя виждането, че съществува необходимост от подобряване на регулаторния и нерегулаторния диалог с международните партньори на Общността, включително координирани усилия за закрила на интелектуалната собственост. Защитата на правата върху интелектуалната собственост и борбата срещу фалшифицирането и пиратството на продукти трябва да бъдат ускорени в международен мащаб.

4. ЗАКЛЮЧЕНИЕ

Комисията е твърдо убедена, че подобрената патентна система е от жизненоважно значение, ако Европа иска да реализира потенциала си за иновации. По тази причина Комисията е изложила предложенията си за пътя, който трябва да се следва, за да се реформира патентната система в Европа и предлага поддържащи мерки в настоящото съобщение. Целта на настоящото съобщение е да поднови дебата за патентната система в Европа по начин, който насърчава държавите-членки да работят за постигане на консенсус и действителен напредък по този въпрос. Превръщането на патента на Общността в реалност и същевременно подобряването на съществуващата фрагментирана система за решаване на патентни спорове ще направят патентната система много по-достъпна и ще реализират икономии на разходи за всички, които имат някакво отношение към патентната система. Успоредно с това, подкрепящите мерки за запазване и, когато е необходимо, за подобряване на качеството и ефективността на съществуващата система, заедно с целевите мерки за подобряване на достъпа на МСП, трябва да осигурят патентната система на Европа да изиграе своята роля за ускоряване на иновациите и конкурентоспособността в Европа. ЕС трябва също така да се ангажира активно със своите международни партньори за повишаване на информираността по въпросите на интелектуалната собственост и правилното и балансирано прилагане на тези права. Като предоставя основата за договаряне на конкретни действия на държавите-членки, Комисията се стреми да осигури солидна основа за постигане на напредък на патентната реформа в други области, особено по отношение на патента на Общността и системата за съдебни спорове.

Комисията ще работи съвместно със Съвета и Парламента за постигане на консенсус относно пътя, който трябва да се следва. Когато бъде постигнат широк консенсус, Комисията ще предприеме необходимите стъпки за реализиране на договорената стратегия и ще направи съответни предложения.

ПРИЛОЖЕНИЕ I

Структура на разходите за преки патентни заявки и за поддържането им в сила, 2003 г.

	ЕПО-3[1]	**ЕПО-13**[2]	USPTO	JPO
Хипотези	**EUR**	**EUR**	**USD**	**JPY**
Вид на фирмата	**всички**	**всички**	**големи**	**всички**
Среден брой на претенциите	**18**	**18**	**23**	**7**
Срок за издаване (брой месеци)	**44**	**44**	**27**	**31**
Посочени страни, в които се иска закрила	**3**	**13**	**1**	**1**
Брой преводи[3]	**2**	**8**	**0**	**0**
Процедурни разходи				
Подаване на заявка	**160**	**160**	**225**	**16000**
Търсене	**690**	**690**	**375**	
Посочени държави (75 за страна, не повече от 7)	**225**	**525**		
трета година от прилагането	**380**	**380**		
четвърта година от прилагането	**405**	**405**		
Проучване	**1,430**	**1,430**	**150**	**168,600**
Издаване	**715**	**715**	**1,300**	
Такса за претенция[4]	**320**	**320**	**54**	**28,000**
Административни разходи	**250**	**250**	**300**	
Разходи за превод[5]	**3,400**	**13,600**		
Разходи за валидиране	**95**	**1,700**		
ОБЩО Процедурни разходи	**8,070**	**20,175**	**2,404**	**212,600**
	EUR	EUR	EUR	EUR
Процедурни разходи без превод	**4,670**	**6,575**	**1,856**	**1,541**
Процедурни разходи с превод	**8,070**	**20,175**	**1,856**	**1,541**
Разходи за външни услуги[7]	**12,500**	**19,500**	**8,000**	**4,000**

След издаването				
Разходи за поддържане в сила 10 години (такси)	**2,975**	**16,597**	**2,269**	**2,193**
Разходи за поддържане в сила 20 години (такси)	**22,658**	**89,508**	**4,701**	**11,800**
ОБЩО процедура по заявяване[6]	**20,570**	**39,675**	**9,856**	**5,541**
ОБЩО 10 години	**23,545**	**56,272**	**12,125**	**7,734**
ОБЩО 20 години	**43,228**	**129,183**	**14,556**	**17,341**

Източник : Van Pottelsberghe и François (виж бележка 7).

1. Трите най-често посочвани държави – страни по ЕПК, са Германия, Обединеното кралство и Франция.

2. Според годишния доклад на ЕПО за 2003 г., 13-те страни, в които на практика е поискана закрила с повече от 60% от патентните заявки, са: Германия, Обединеното кралство, Франция, Италия, Испания, Нидерландия, Швеция, Швейцария, Белгия, Австрия, Дания, Финландия и Ирландия.

3. Ще бъдат необходими само 8 превода за ефективна закрила в 13-те страни, тъй като някои страни приемат заявки, написани на английски език или ползват общ език с други страни (Нидерландия, Белгия, Швейцария).

4. Разходите за претенция възлизат на 40 EUR, в случай че в една патентна заявка пред ЕПО са включени повече от 10 претенции; 18 USD, в случай че в една патентна заявка пред USPTO са включени повече от 20 претенции; и 4000 JPY за претенциите, включени в патентна заявка пред JPO.

5. Приема се, че разходите за превод възлизат на 1 700 EUR на език. В тази сума са включени преводът и посредническите услуги на упълномощеното от заявителя лице.

6. Тези разчетни разходи за ЕПО съответстват на разходите за т.нар. преки заявки за европейски патенти (патент, за който пряко се подава заявка до ЕПО). Те трябва да се разглеждат като долна граница за средния патент, тъй като не включват разходите, присъщи за заявки с национален приоритет (от държава – страна по ЕПК или от чужбина) или за PCT-заявки.

7. Досега не е правена съпоставка на разходите за външни услуги в САЩ, Япония и Европа. Проучването на Roland Berger (2005), виж бележка 44, предоставя достоверни изчисления за подадените заявки в ЕПО (виж таблица A1 в допълнението). Изходната хипотеза възлиза на 8 000 EUR за патент и 1 500 EUR за посочена държава (за ЕПО). Тъй като патентите, заявени пред JPO са много по-малки (7 претенции срещу 18), референтните разходи са намалени на половина, т.е. 4 000 EUR.

ПРИЛОЖЕНИЕ II

ПРИМЕРНИ РАЗХОДИ ЗА ПРЕВОД

Пример	Разходи за превод	
	Разходи за един патент[44] (в евро)	**В процентно съотношение спрямо сегашните разходи за превод на ЕП**
Европейски патент (в рамките на действащата система за средния ЕП)	12448[45]	100 %
Европейска патентна система по смисъла на Лондонското споразумение за средния ЕП[46]	8800[47] Заявен на DE или FR	71 %
	8800[48] (заявени на EN)	71 %
Патент на Общността (в съответствие с общия политически подход от март 2003 г.)[49]	7140[50]	57 %
Патент на Общността (предложение на Комисията: Превод на претенциите на другите два езика на ЕПО)	680[51]	5 %

44 При изчислението се приема, че средният патент съдържа 16 страници с описания и 4 страници с претенции, с цена на превода от 76 € на страница за описание и 85 € на страница за претенция (въз основа на данните по времето на общия политически подход от март 2003 г.; Проучване на ЕПО от август 2004 г., подготвено от Roland Berger Market Research и достъпно на адрес: http://www.european-patent-office.org/epo/new/cost_anaylsis_2005_study_en.pdf, виж стр. 141 до 150). Така се приема, че средният европейски патент посочва 13 държави (държавите, посочени от мнозинството заявители на европейски патенти). DE (посочена от 98 % от ЕП), FR (93 %), UK (92 %), IT (76 %), ES (61 %), NL (59 %), SW (57 %), CH (55 %), BE (54 %), OS (53 %), DK (51 %), IE и FIN (50 %), като NL, SW и DK избират английски език като предпочитан език по смисъла на Лондонското споразумение. ЕП, обхващащ всички държави-членки на ЕС, ще изисква превод на 21 други езица на обща стойност 32676 евро.

45 4 страници с претенции x 85 евро x 8 езика (2 от езиците на ЕПО + IT, ES, NL, SW, DK, FIN) + 16 страници с описания x 76 евро x 8 езика.

46 Тъй като IT, ES, BE, OS и FIN не са подписали Лондонското споразумение, те все още ще изискват пълен превод. NL, SW и DK се приема, че избират английски език като предпочитан език по смисъла на Споразумението.

47 4 страници с претенции x 85 евро x 8 езика + 16 с описания x 76 евро x 5 езика (IT, ES, FIN, EN, FR или DE).

48 4 страници с претенции x 85 евро x 8 езика + 16 с описания x 76 евро x 5 езика (IT, ES, FIN, FR, DE).

49 От 1 януари 2007 г. патентът на Общността ще обхваща 27-те държави-членки. Претенциите ще бъдат достъпни на всички официални езици на Общността (с изключение, в рамките на настоящия преходен период, на ирландски). Ето защо за всеки патент на Общността ще се изисква превод на претенциите само на 21 езика.

50 4 страници с претенции x 85 евро x 21 езика.

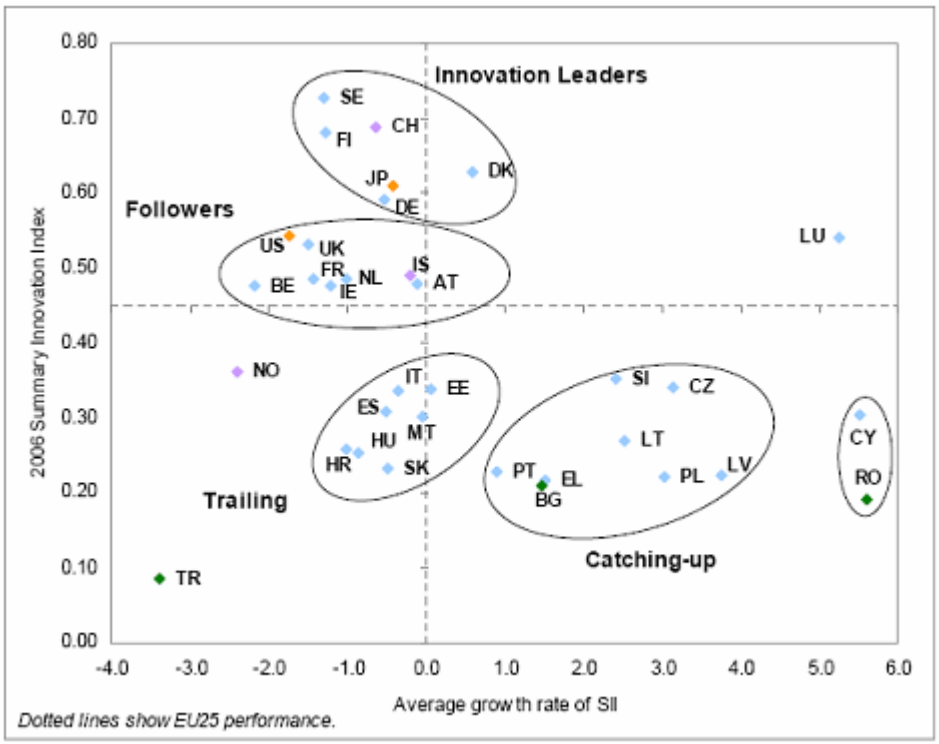
51 4 страници с претенции x 85 евро x 2 езика.

ПРИЛОЖЕНИЕ III – ПИС И РЕЗУЛТАТИ В ОБЛАСТТА НА ИНОВАЦИИТЕ

Въз основа на резултатите, включени в Обобщения иновационен индекс и съобразно техния темп на растеж, европейските страни могат да бъдат разделени на четири групи или клъстъри[52].

- Швейцария, Финландия, Швеция, Дания и Германия образуват групата на „*иновационните лидери*“.
- Франция, Ирландия, Обединеното кралство, Нидерландия, Белгия, Австрия и Исландия са „*иновационните последователи*“.
- „*Застигащи*” страни са Словения, Португалия, Чешката република, Литва, Латвия, Гърция, Полша и България.
- „*Пълзящи*“ страни са Естония, Испания, Италия, Малта, Унгария, Хърватска и Словакия.

Кипър и Румъния образуват отделен пети клъстър на бързо развиващи се, застигащи другите страни. Те не се считат за истинска група, тъй като Кипър е една от най-малките страни в ЕС, а Румъния стартира от твърде ниско ниво на иновационни резултати. Люксембург, Норвегия и Турция не се вместват в нито една от тези групи.

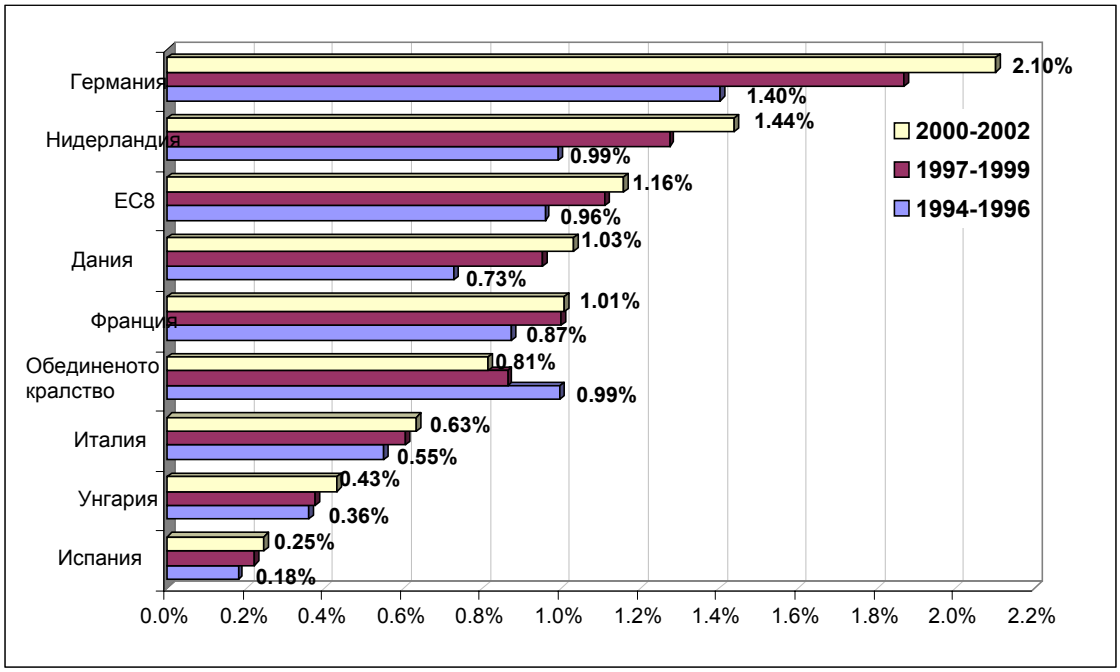

Сегашните резултати, измерени от Обобщения иновационен индекс, са показани по вертикалната ос. Резултатите от съпоставката с темпа на растеж на ЕС25 по ОИИ са показани по хоризонталната ос. Така се получават четири квадранта: Страните, показващи над средния темп на растеж на ЕС25 и с ОИИ над средния за ЕС25 заемат челните места; страните, показващи под средния ОИИ, но над средния темп на растеж се определят като застигащи, страните, показващи под средния ОИИ и под средния темп на растеж,

52 Европейски инвестиционни резултати за 2006 г., публикувани от Pro Inno Europe, по инициатива на ГД „Предприятия и промишленост“ (виж http://www.proinno-europe.eu).

остават на по-задна позиция, а страните с над средния ОИИ и под средния темп на растеж запазват посоката си на движение, но растежът им е с по-бавно темпо.

В рамките на една съпоставка на иновационните резултати с патентната активност, графиката по-долу показва общата стойност на патентите в избрани държави-членки в процентно изражение спрямо БВП за периоди в интервала от 1994 до 2002 г.[53] Като цяло, съществува корелационна зависимост между по-високите иновационни резултати в една държава-членка и по-високата стойност на патентите в тази страна.

53 „Проучване за оценка на икономиката, основана на знанието, кои патенти действително си струват? Стойността на патентите за днешната икономика и общество“ – доклад на Фондация CERM (Италия) за ГД „Вътрешен пазар“ на Европейската комисия, достъпен на адрес: http://ec.europa.eu/internal_market/strategy/index_en.htm.

ПРИЛОЖЕНИЕ IV

Разходи за патентно съдопроизводство в избрани държави-членки

Държава-членка	Разходи на първа инстанция (€)	Разходи на втора инстанция (€)
ОБЕДИНЕНОТО КРАЛСТВО*	**150 000 до 1 500 000**	**150 000 до 1 000 000**
ФРАНЦИЯ	**50 000 до 200 000**	**40 000 до 150 000**
НИДЕРЛАНДИЯ	**60 000 до 200 000**	**40 000 до 150 000**
ГЕРМАНИЯ**	**50,000**	**90,000**

Цифрите за Франция, Нидерландия и Германия съответстват на средностатистическо дело с цена на иска +/- 250 000 €.

*Средностатистическо дело. Цена на иска > 1 000 000 €.

**Разходи по искове за обявяване на недействителност и за нарушение. В Германия исковете за обявяване на недействителност и за нарушение се разглеждат от отделни съдилища.

Източник : Оценка на въздействието EPLA (виж бележка 16, стр. 10 и следващи).